

MINISTRY OF HEALTH OF UKRAINE
DEPARTMENT OF HEALTH CARE OF KHARKIV REGIONAL STATE
ADMINISTRATION
DEPARTMENT OF SCIENCE AND EDUCATION OF KHARKIV REGIONAL
STATE ADMINISTRATION
DEPARTMENT OF HEALTHCARE OF KHARKIV CITY COUNCIL
KHARKIV NATIONAL MEDICAL UNIVERSITY

GENDER. ECOLOGY. HEALTH

Proceedings
of the VII International Scientific and Practical Conference

(Kharkiv, April 22–23, 2021)

Kharkiv
KhNMU
2021

ББЛ 60.542.21
УДК 314.334.43
Г 34

Редакційна колегія

В. А. Капустник, В. М. Лісовий, В. В. М'ясоєдов, І. В. Лещина, І. В. Летік,
О. Я. Гречаніна, К. І. Карпенко, Г. М. Кожина, С. О. Краснікова.

*Друкується за рішенням вченої ради
Харківського національного медичного університету.
Протокол № 5 від 22 квітня 2021 р.*

Г 34 Гендер. Екологія. Здоров'я: матеріали VII Міжнародної науково-практичної конференції (Харків, 22–23 квітня 2021 р.) / ред. кол. : В. А. Капустник, В. М. Лісовий, В. В. М'ясоєдов та ін. – Харків : ХНМУ, 2021. – 232 с.

У збірнику представлено результати наукових досліджень фахівців та молодих науковців з навчальних закладів Харкова, 12 міст України, вчених із Швеції, Італії, Чехії, Сербії, Індії, Туреччини, Білорусії, Польщі, Хорватії, Німеччини, Вірменії. Доповіді присвячено гендерним аспектам медицини та екології, а також дослідженню перспектив гендерної медицини у контексті пандемії covid-19. Для науковців, викладачів, аспірантів та всіх зацікавлених.

**UDC 314.334.43
LBC 60.542.21**

Editorial board

V.A. Kapustnyk, V.M. Lisovyi, V.V. Myasoedov, I.V. Leshchina, I.V. Letik,
O.Y. Hrechanina, K.I. Karpenko, H.M. Kozhyna, and S.O. Krasnikova.

*Published by the decision of the Academic Council of
Kharkiv National Medical University.
Protocol # 5 of April 22, 2021.*

G 34 Gender. Ecology. Health: Proceedings of the VII International Scientific and Practical Conference (Kharkiv, April 22–23, 2021) / editorial board : V. A. Kapustnyk, V. M. Lisovyi, V. V. Myasoedov and others. – Kharkiv: KhNMU, 2021. – 232 p.

The collection presents the results of scientific research of specialists and young scientists from educational institutions of Kharkiv, 12 cities of Ukraine, scientists from Sweden, Italy, Czech Republic, Serbia, India, Turkey, Belarus, Poland, Croatia, Germany, and Armenia. The reports focus on gender aspects of medicine and ecology, as well as research on the prospects of gender medicine in the context of the covid-19 pandemic. For scientists, teachers, graduate students, and anyone interested.

ВПЛИВ СТАТІ НА ЧАСТОТУ РОЗВИТКУ ЦЕРЕБРОВАСКУЛЯРНИХ УСКЛАДНЕНЬ У ХВОРИХ НА ЦУКРОВИЙ ДІАБЕТ

Актуальність теми: Цукровий діабет (ЦД) - це група ендокринних розладів, обумовлених порушенням секреції або функцій інсуліну, що призводить до розвитку гіперглікемії, глюкозурії і подальшої дисфункції життєво важливих органів. Цереброваскулярні ускладнення є одними з найбільш частих причин інвалідизації серед пацієнтів з цукровим діабетом як 1-го, так і 2-го типу, однак спостерігається певна відмінність в частоті розвитку цих ускладнень та захворюваності на ЦД загалом, пов'язана зі статтю.

Мета дослідження. Проаналізувати частоту захворюваності вагітних жінок з цукровим діабетом і гестаційним діабетом в залежності від статі.

Матеріали та методи. Під наглядом знаходилось 90 вагітних жінок з цукровим діабетом і гестаційним діабетом, в яких була цереброваскулярна патологія.

Результати дослідження. В структурі захворюваності на ЦД 55-60% хворих становлять жінки. Імовірно це пов'язано з меншою м'язовою масою і більшою масою жирової тканини у жінок, а також з вищою концентрацією циркулюючих вільних жирних кислот в крові, більшим інтраміоцелюлярним вмістом жирів у скелетних м'язах жінок, порівняно з чоловіками того ж віку. Також у жінок менший рівень глюкози натще, більш високі показники одразу після орального глюкозотолерантного тесту (ОГТТ) і вищий рівень глюкози через 2 години після ОГТТ.

Особливо важливу роль у підвищеній частоті цереброваскулярних ускладнень ЦД у жінок відіграє саме гестаційний діабет в анамнезі. У майже 70% жінок, що перенесли гестаційний діабет, спостерігається розвиток ЦД 2-го типу через 22 - 28 років після вагітності. Згідно з даними досліджень, у жінок, хворих на ЦД, швидше і частіше, ніж у чоловіків розвиваються макроангіопатії, що є причиною збільшення імовірності ранніх цереброваскулярних ускладнень, особливо інсультів. Вважається, що причиною таких відмінностей є різний вплив чоловічих і жіночих статевих гормонів на метаболізм глюкози та перебіг захворювання. Гестаційний діабет (ГД) в анамнезі значно підвищує частоту прояву порушень кровопостачання головного мозку за рахунок порушення метаболізму ліпідів у пацієнток з ЦД, що в свою чергу збільшує ризик розвитку атеросклерозу. Також при обстеженні жінок, що перенесли ГД, у 77,5% обстежуваних було виявлено збільшену експресію ряду мікроРНК, пов'язаних з високим цереброваскулярним і кардіоваскулярним ризиком. Це свідчить про значний вплив гестаційного діабету на епігенетичну регуляцію метаболізму глюкози. Скринінг певних мікроРНК може допомогти стратифікувати групу матерів з

високим ризиком, пов'язаним з ГД в анамнезі, які можуть отримати користь від впровадження стратегій ранньої первинної профілактики.

Висновки. На жаль, в Україні немає достатньої кількості відповідних досліджень, згідно з якими можна було б відслідкувати частоту розвитку цереброваскулярних ускладнень у жінок з цукровим діабетом та роль гестаційного діабету у поширеності цих ускладнень. Саме тому необхідні подальші дослідження цього питання, які дозволять виявити актуальні для України тенденції, розробити та впровадити необхідні методи скринінгу, ранньої профілактики та лікування цих порушень.

*Сухоруков І.Ю.,
Харківський національний медичний університет,
Науковий керівник: доц. Дишкант Т.М.*

ГЕНДЕРНІ ПРОБЛЕМИ ФОРМУВАННЯ ЗДОРОВОГО СПОСОБУ ЖИТТЯ

*«...Добути і зберегти своє здоров'я
може тільки сама людина.»
(М. Амосов)*

Формування та зміцнення здоров'я у світі, де відбувається інтенсивний спосіб життя і ні на що не вистачає часу, є надважливим завданням. Для того, щоб розв'язати цю проблему, необхідно створити та впровадити ефективну систему профілактики захворювань та пропаганди здорового способу життя. Але для того, щоб ця система була ефективною, необхідно застосувати її згідно з гендерними особливостями людей. Таким чином, гендерні особливості ставлення до здоров'я, на сьогодні, є важливою та актуальною темою. Гендерний підхід є однією з проблем формування ціннісного ставлення до здоров'я, який будується на основі відповідних стереотипів поведінки, соціальних ролей і біологічних особливостей, що належать особам різної статі. Рівень здоров'я – це важливе доповнення до традиційних гендерних показників, рівня розвиненості економіки й культури, благополуччя суспільства.

Жінки й чоловіки щодо ставлення до здоров'я мають різні погляди, бо мають зовсім різну психологію і різне ставлення до тих чи інших аспектів життя. Гендерні особливості проявляються, переважно, в якісній особливості змісту їх ставлення до здоров'я за окремими параметрами. Ступень відповідальності ставлення до свого здоров'я у жінок на порядок вищий, ніж у чоловіків, бо для них це є більшою цінністю. Чоловіки вважають себе більш здоровими, ніж насправді; тобто, переоцінюють стан свого здоров'я, і менш турбуються про нього. Жінки, навпаки, недооцінюють стан свого здоров'я і схильні посилювати нездужання. Відповідно, вони докладають більш зусиль для того, щоб підтримати свій організм і не захворіти. Чоловіки набагато частіше демонструють своє прагнення ні в чому не обмежувати своє життя й відсутність сили волі стосовно турботи про своє здоров'я.

<i>Клиса А. М.</i> ВПЛИВ РАДІОАКТИВНОГО ВИПРОМІНЮВАННЯ НА РЕПРОДУКТИВНЕ ЗДОРОВ'Я ЖІНОК	176
<i>Ковальницька К.О.</i> ГЕНДЕР ЯК СОЦІАЛЬНИЙ ІНСТРУМЕНТ ПРИГНОБЛЕННЯ	178
<i>Корнило І.В.</i> ПОРЯДОК ДЕННИЙ СУЧАСНОГО ФЕМІНІЗМУ	179
<i>Крикунова А. В.</i> ГЕНДЕРНІ ОСОБЛИВОСТІ СПРИЙНЯТТЯ ЖІНОК В ХРИСТІЯНСТВІ	181
<i>Кузьміна С.О.</i> ГЕНДЕРНЕ СПРИЙНЯТТЯ ЖІНКИ В БУДДИЗМІ	182
<i>Левіт С.В.</i> ГЕНДЕРНА РІВНІСТЬ ЯК ФІЛОСОФСЬКА ПРОБЛЕМА	184
<i>Левіт С. В.</i> СУЧАСНІ КОНЦЕПЦІЇ СІМЕЙНОЇ МЕДИЦИНИ	185
<i>Мирошниченко А., Спічак А.</i> РОЛЬ ЖІНКИ У СУЧАСНОМУ СВІТІ НА ПРИКЛАДІ РОМАНУ ЛУЇЗИ МЕЙ ОЛКОТТ «МАЛЕНЬКІ ЖІНКИ»	186
<i>Михайлова Б.А., Абдуллаєва Н.А.</i> ПРОЯВ ЦЕРЕБРО-ВАСКУЛЯРНОЇ ПАТОЛОГІЇ У ВАГІТНИХ ЖІНОК	188
<i>Ммоквелу М.Ч.</i> АМБІВАЛЕНТНА РОЛЬ ЖІНКИ В СУСПІЛЬСТВІ: РОДИННІ ТА СОЦІАЛЬНІ ФУНКЦІЇ	189
<i>Молоток В. В.</i> ГЕНДЕРНІ ВІДМІННОСТІ У МАНІФЕСТАЦІЇ ТА РОЗВИТКУ ЗАХВОРЮВАНЬ СЕРЦЕВО-СУДИННОЇ СИСТЕМИ	190
<i>Ннані А. М.</i> COVID-19: НІГЕРІЯ ТА УКРАЇНА	191
<i>Побєдімова Д.С.</i> ГЕНДЕРНІ ВІДМІННОСТІ У МАНІФЕСТАЦІЇ ТА РОЗВИТКУ ІНФЕКЦІЙНИХ ЗАХВОРЮВАНЬ	193
<i>Романенко В.І.</i> ГЕНДЕРНІ СТЕРЕОТИПИ У СУЧАСНОМУ СУСПІЛЬСТВІ	194
<i>Сенюк Н. І., Абдуллаєва Н. А.</i> ВПЛИВ СТАТІ НА ЧАСТОТУ РОЗВИТКУ ЦЕРЕБРОВАСКУЛЯРНИХ УСКЛАДНЕНЬ У ХВОРИХ НА ЦУКРОВИЙ ДІАБЕТ	196
<i>Сухоруков І.Ю.</i> ГЕНДЕРНІ ПРОБЛЕМИ ФОРМУВАННЯ ЗДОРОВОГО СПОСОБУ ЖИТТЯ	197
<i>Таненя В.П.</i> ВПЛИВ ГЕНДЕРНИХ СТЕРЕОТИПІВ НА РІВЕНЬ ЧОЛОВІЧОЇ СМЕРТНОСТІ	198
<i>Таранська Г.О.</i> ЕКОЗАЛЕЖНА ПАТОЛОГІЯ, ЇЇ ЧИННИКИ ТА ГЕНДЕРНІ ОСОБЛИВОСТІ. ЕНДЕМІЧНІ ЗАХВОРЮВАННЯ.	200